

Bezpieczeństwo i higiena pracy podczas zajęć praktycznych w Katedrze Biologii i Parazytologii Lekarskiej

1. Odzież wierzchnią oraz niepotrzebne do pracy rzeczy osobiste pozostawiamy w szatni. Do pracy przystępujemy dopiero po założeniu odzieży ochronnej (fartuch z długim rękawem); należy zabezpieczyć długie włosy.
2. Ze względu na możliwość kontaktu z materiałem inwazyjnym, w trakcie zajęć należy zachować szczególną ostrożność.
3. Na sali ćwiczeniowej nie wolno jeść, pić, palić papierosów, pocierać palcami oczu, ust, nosa, brać do ust ołówków, ślinić kartek przy ich przewracaniu.
4. Torebki, książki, zeszyty, okulary należy w pracowni umieszczać w takich miejscach, w których możliwość skażenia ich materiałem zawierającym patogeny, jest najmniejsza.
5. Naczynia laboratoryjne, zawierające materiały do badania, nie mogą być ustawiane na zeszytach lub książkach.
6. Podczas pracy należy myć ręce możliwie często i dokładnie. Miejsce pracy powinno być utrzymywane w nienagannej czystości.
7. Należy zwracać uwagę na to, czy podczas transportu materiałów biologicznych nie nastąpił wyciek z pojemników, co może spowodować pozostawanie grzybów lub form inwazyjnych pasożytów na zewnętrznej powierzchni. W takich przypadkach pojemniki te należy starannie oczyścić, używając papierowych ręczników i ustawić je na szalkach Petriego.
8. Podczas pracy z materiałem świeżo pobranym od pacjentów i nieutralnym należy zachować szczególną ostrożność. Materiały takie nie mogą być brane bezpośrednio do rąk; należy używać rękawiczek ochronnych oraz zawsze posługiwać się odpowiednimi instrumentami do pobierania oraz przenoszenia próbek materiału.
9. Konieczne jest unikanie ustnego pipetowania materiałów płynnych. Należy stosować sprzęt i materiały jednorazowego użytku (pipety, próbówki, rękawiczki, papierowe ręczniki itp.).
10. Z sali ćwiczeń nie wolno wynosić na zewnątrz hodowli mikroorganizmów, preparatów, odczynników i szkła laboratoryjnego.
11. Drobny sprzęt (ezy, igły, skalpele, szczypce, pincety) należy zarówno przed, jak i po, użyciu opalić w płomieniu palnika w celu zniszczenia drobnoustrojów. Płytki Petriego, próbówki z hodowlami powinny być zamknięte. Otwieramy je tylko podczas pobrania materiału i natychmiast zamykamy, lub wykonujemy to na wyraźne polecenie prowadzącego.
12. Używane szkło, szkiełka, pipety oraz założone hodowle odkładać do wyznaczonych przez prowadzącego pojemników.
13. Materiały biologiczne oraz resztki próbek, zwłaszcza po wykryciu grzyba/pasożyta, powinny zostać odpowiednio utylizowane (autoklawienie, sterylizacja) przed wyrzuceniem. Materiały te nie mogą być wyrzucane do śmieci; należy pakować je w mocne plastikowe worki i składać w specjalnie do tego celu wyznaczonym miejscu.
14. Należy stale pamiętać, że formy inwazyjne grzybów/wielu gatunków pasożytów cechuje niska wrażliwość na większość rutynowo stosowanych, dezynfekcyjnych środków chemicznych. Użycie tych środków zamiast staranności postępowania, również podczas sprzątnięcia miejsca pracy i sprzętu, nie daje żadnej gwarancji uniknięcia zarażenia.
15. W przypadku stłuczenia naczynia, czy rozlania materiału na stole, lub podłodze pracowni, a także zanieczyszczenia odzieży, należy natychmiast podjąć działania, zmniejszające ryzyko zarażenia. Jeżeli zdarzenie takie ma miejsce w studenckiej sali ćwiczeń, konieczne jest natychmiastowe powiadomienie obecnego na zajęciach asystenta, gdyż często od szybkości, z jaką zostanie podjęte odpowiednie działanie, zależy zmniejszenie zagrożenia zarażeniem. Dotyczy to także takich zdarzeń jak skaleczenie, dostanie się badanego materiału do ust lub oczu badającego.
16. Praca w laboratorium diagnostycznym wymaga maksymalnego spokoju, skupienia oraz ograniczenia ruchów i rozmów, łatwo bowiem o popełnienie błędu, zwłaszcza pracując z wieloma próbkami, a błędna diagnoza może przyczynić się nawet do śmierci pacjenta.
17. Pomieszczenia laboratoryjne wietrzy się po zakończonej pracy; należy unikać przeciągów.
18. Należy unikać zbyt intensywnego poruszania się osób przebywających w pracowni; wywołuje to prądy powietrza oraz może stać się przyczyną wypadku, np. potrącenia osoby pracującej z materiałem zakaźnym.
19. Po zakończeniu pracy lub przed przerwą w pracy oraz przed każdym wyjściem z sali ćwiczeniowej należy zdjąć i schować do specjalnej szafy lub zapakować odzież ochronną i dokładnie umyć ręce. Fartuchy ochronne używane w pracowni, a także wierzchnia odzież nie mogą być przechowywane na tych samych wieszakach, czy w tych samych szafach.
20. Niedopuszczalne jest wchodzenie na teren oddziałów szpitalnych, do bufetu, stołówki lub innego pomieszczenia socjalnego w ochronnej odzieży, używanej wcześniej do pracy z materiałem zakaźnym w laboratorium diagnostycznym.

INSTRUKCJA BHP DLA STUDENTÓW W SALI ĆWICZEŃ

Dla uniknięcia nieszczęśliwych wypadków należy bezwzględnie:

- stosować się ściśle do przepisów regulaminu i instrukcji asystentów,
- stosować się do **zakazu spożywania** w pracowni jakichkolwiek posiłków, a przed spożyciem posiłku poza obrębem pracowni umyć ręce,
- wierzchnie **ubrania** pozostawić w szatni, założyć odzież wierzchnią, **torby umieścić na półkach pod stołami ćwiczeniowymi**, nie na podłodze,
- preparaty mokre zawierające formalinę lub alkohol (trucizny) oglądać w obecności asystenta; **nie wachać** bezpośrednio preparatów konserwowanych formaliną,
- preparaty zawierające **żywe postacie pasożytów** (np. jaja i larwy robaków, cysty pierwotniaków) muszą być oglądane ze szczególną ostrożnością, a po obserwacji umieszczone na tacy lub w pojemniku na materiały zakaźne,
- w razie **zanieczyszczenia materiałem zakaźnym** rąk, mikroskopu lub stołu natychmiast należy zgłosić ten fakt asystentowi w celu wdrożenia procedury dezynfekcji zanieczyszczonego miejsca,
- w razie skaleczenia lub oparzenia miejsce skaleczone lub zranione natychmiast zmyć obficie strumieniem wody i zwrócić się do prowadzącego ćwiczenia; nie wolno lekceważyć najdrobniejszych nawet skaleczeń, gdyż mogą się one stać przyczyną poważnych infekcji i komplikacji chorobowych,
- należy **zachować ostrożność przy pracy z mikroskopami**, których lampy są pod napięciem elektrycznym, ze względu na możliwość porażenia prądem; zabrania się podłączania mikroskopów i ich zasilaczy na własną rękę,
- sala ćwiczeń jest wyposażona w umywalkę z bieżącą wodą, mydłem w płynie i ręczniki jednorazowe, płyn dezynfekcyjny,
- **droga ewakuacyjna** z sali ćwiczeń jest oznakowana.